

31 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S. Van Schaik, advocaat te Uden,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven in de periode tot pastoor te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 9 februari 2012. Op 29 februari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 9 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen, vergezeld van zijn echtgenote. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Schaik voornoemd.

Namens aangeklaagde/het Bisdom is verschenen [naam].

2. De klacht

2.1. Klager is in de periode van tot en met misdienaar geweest in de [naam]parochie te [plaats]. Bij aanvang was hij 10 jaar oud. In eerste instantie vond klager aangeklaagde een aardige begripvolle man. Na enige tijd verzocht aangeklaagde echter aan klager om na de mis achter te blijven om klusjes te doen. Toen klager en aangeklaagde alleen waren in de sacristie werd klager door hem misbruikt. Dit heeft circa 35 keer plaatsgevonden – het kan ook meer zijn -, steeds volgens hetzelfde stramien en gedurende ongeveer een jaar. Klager moest plaatsnemen op de schoot van aanklaagde. Daarna begon aangeklaagde het lichaam en geslachtsdeel van klager zowel op als onder de kleding te strelen. Tevens schuurde aangeklaagde met zijn gezicht met stoppelbaard langs het gezicht van klager. Na afloop werd klager op het hart gedrukt dat hij er met niemand over mocht spreken. Volgens hem eindigde

het misbruik na ongeveer een jaar, omdat verschillende misdienaars gingen praten over het gebeuren met aangeklaagde, waarna een van de ouders de politie inschakelde.

2.2. Klager heeft veel angst gehad in de tijd dat hij misdienaar was. Hij voelde aan dat er iets niet klopte, maar durfde het niet te bespreken. Seksualiteit was destijds thuis niet bespreekbaar. Toen het misbruik uiteindelijk bekend werd, waren zijn ouders erg geschokt. Omdat meerdere jongens met hetzelfde verhaal naar buiten traden, werd hij uiteindelijk geloofd.

Klager heeft altijd geprobeerd het misbruik weg te stoppen. Op school kon hij zich echter niet meer concentreren. Dat heeft ertoe geleid dat hij al op zijn 13^e jaar is gaan werken in enkele fabrieken en als [beroep]. Hij werkt nu als [beroep], maar is recent een aantal maanden thuis geweest vanwege een burn-out. Klager is van mening dat het naar buiten treden als slachtoffer van seksueel misbruik niet de enige maar wel een belangrijke oorzaak is geweest van de burn-out is geweest. Sindsdien is hij er vrijwel dagelijks mee bezig.

Tot drie jaar geleden, toen hij voor het eerst zijn vrouw op de hoogte heeft gesteld, heeft klager nooit met iemand over het misbruik gesproken.

2.3. Klager verzoekt zijn klacht gegrond te verklaren en hoopt hiermee zijn ervaringen te kunnen verwerken. Daarnaast hoopt hij op begrip, erkenning en excuses van het kerkelijk instituut, hetgeen naar zijn mening jaren geleden al had moeten plaatsvinden, na de strafrechtelijke veroordeling van aangeklaagde. Hij wenst voorts de schade die hij heeft opgelopen als gevolg van het seksueel misbruik, zowel materieel als immaterieel, vergoed te krijgen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie allereerst laten weten dat medeleven en excuses op zijn plaats zijn. Voort is uit onderzoek gebleken dat [aangeklaagde] van [maand] ... tot [dag] [maand]' pastoor was van de [parochie] in [plaats]. Archiefonderzoek leverde geen directe informatie op over seksueel misbruik. Wel is gebleken dat [aangeklaagde] bij brief d.d. [dag] [maand] (waarvan een kopie aanwezig is in het dossier) plotsklaps zijn ontslag als pastoor heeft ingediend naar aanleiding van het feit dat hij, zoals hij schreef, 'zichzelf in opspraak heeft gebracht'. De door klager ingebrachte kopie van het vonnis van de rechtbank [plaats] d.d. [datum], waarbij [aangeklaagde] ter zake van het plegen van ontucht met meerdere minderjarigen is veroordeeld, laat aan duidelijkheid niets te wensen over. De Bisschop laat weten zich te zullen conformeren aan het oordeel van de klachtencommissie en nodigt klager uit voor een persoonlijk gesprek indien dat op prijs wordt gesteld.

De Bisschop verwijst klager voor een schadevergoeding naar de Compensatiecommissie.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik

ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijfenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Klager moest plaatsnemen op de schoot van aanklaagde, waarbij deze het lichaam en geslachtsdeel van klager zowel op als onder de kleding streelde. Daarbij schuurde aangeklaagde met zijn gezicht langs dat van klager. Dit heeft circa 35 keer, mogelijk vaker, plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast blijkt uit een kopie van het vonnis van de rechtbank [plaats] d.d. [datum] dat aangeklaagde veroordeeld is tot vijf maanden gevangenisstraf, waarvan drie maanden voorwaardelijk, ter zake van het ontucht plegen met meerdere minderjarigen in dezelfde periode. Voorts hebben de heren [naam] en [naam] beiden een klacht ingediend tegen aangeklaagde betrekking hebbend op soortgelijk seksueel misbruik. Beide klagers hebben schriftelijk toestemming gegeven hun klacht als steunbewijs in deze zaak te gebruiken.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik tussen 10 en 13 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon voor wie hij ontzag had en die hij vertrouwde.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Bisschop [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door in zijn schriftelijke reactie namens het Bisdom het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen. Dit is ter zitting door mr. [naam] bevestigd.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrond verklaring van de klacht door de Bisschop zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch om de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat aanklaagde klager seksueel misbruikt heeft en nogmaals namens het Bisdom spijt te betuigen over het klager aangedane leed.

Dit advies is vastgesteld op 31 mei 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en mr. F.J.M. Walstock, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rijnstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van 's-Hertogenbosch en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.